

Dosarul nr. 3ra-163/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (N. Costăș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (D. Corolevschi, D. Stănilă, A. Corcenco)

Î N C H E I E R E

27 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Matcovschi Valeriana împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea acordării indemnizației lunare pentru creșterea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani și încasarea sumei cu titlu de indemnizație lunară pentru creșterea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani,

împotriva deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central

c o n s t a t ă :

La data de 20 iulie 2017, Matcovschi Valeriana a depus cerere de chemare în judecată, cu concretizările ulterioare, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea acordării indemnizației lunare pentru creșterea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani și încasarea sumei cu titlu de indemnizație lunară pentru creșterea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la XXXXX s-au născut copiii gemeni XXXXX și XXXXX, fapt ce se confirmă prin certificatele de naștere seria XXXXX nr. XXXXX și seria XXXXX nr. XXXXX din XXXXX, eliberate de către Consulatul General al Republicii Moldova la Frankfurt pe Main, Republica Federală Germania.

La 13 martie 2017 s-a adresat cu cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți, solicitând acordarea indemnizației lunare pentru creșterea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani, începând cu 16 iunie 2016 până la 16 iunie 2019, însă prin răspunsul nr. Z-01/09-1919 din 29 martie 2017, a primit refuz din motiv că în urma examinării documentelor prezentate s-a constatat că conform ordinului nr. 08 din

16 iunie 2016 emis de către SRL „Euroforța”, unde ea activează, i-a fost acordat concediu pentru îngrijirea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani de la 16 iunie 2016 până la 16 iunie 2019. Cererea de acordare a indemnizației lunare pentru creșterea copiilor a fost depusă la CTAS Bălți la 13 martie 2017 sub nr. 20496. Totodată, cu cererea respectiva, din data de 13 martie 2017, a fost prezentat și ordinul nr. 13 din 27 iunie 2016 emis tot de către SRL „Euroforța” cu privire la reluarea activității cu program parțial de muncă începând cu 01 iulie 2016. S-a explicat că, ținând cont de prevederile legislației în vigoare și examinând cronologia prezentării documentelor, la data reîncadrării în serviciu, ea nu beneficiază de indemnizație lunară, din care considerente i s-a refuzat în stabilirea indemnizației lunare pentru creșterea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani începând cu 16 iunie 2016.

A susținut că, nefiind de acord cu răspunsul pârâtei, la 05 mai 2017 s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale, cu cererea prealabilă nr. 01/09-1974, solicitând anularea răspunsului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți nr. Z-01/09-1919 din 29 martie 2017, ca fiind emis ilegal și neîntemeiat, însă prin scrisoarea nr. M-961/17 din 24 iunie 2017, a primit refuz.

Consideră reclamanta că refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți în acordarea indemnizației lunare pentru creșterea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani începând cu 16 iunie 2016 până la 16 iunie 2019, este ilegal și abuziv, deoarece conform art. 18 alin. (1) din Legea „Privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale” nr. 289 din 22 iulie 2004, asiguratorul care se află în concediul pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani la toate unitățile în care desfășoară activități are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului de la data acordării concediului și până la vârsta de 3 ani a copilului. În cazul în care data acordării concediului pentru îngrijirea copilului diferă de la o unitate la alta, indemnizația se stabilește începând de la data ultimei acordări a concediului.

A reținut că prin ordinul angajatorului SRL „Euroforța” nr. 08 din 16 iunie 2016, i-a fost acordat concediu pentru îngrijirea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de 3 ani, începând cu 16 iunie 2016 – 16 iunie 2019, iar prin ordinul nr. 13 din 27 iunie 2017, a fost rechemată din concediul de îngrijirea a copiilor începând cu 01 iulie 2016, fiindu-i stabilită durata timpului de muncă de 2 ore zilnic de la 01 iulie 2016.

A precizat reclamanta că perfect se încadrează în prevederile art. 18 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004, pentru a i se acorda indemnizația lunară pentru creșterea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani, și faptul că a fost rechemată la serviciu în condiții speciale (2 ore de lucru zilnic) nu modifică situația, fiindcă soluția reiese din conținutul alin. (4) și (5) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004, care cert stabilește, că în cazul în care mama sau tata (beneficiar de indemnizație) își reia activitatea în condițiile timpului de muncă parțial indemnizația nu se suspendă. În cazul copiilor gemeni sau în cazul mai multor copii în vârstă de până la 3 ani, de dreptul la indemnizație pentru creșterea copilului beneficiază, la cerere, opțional: concomitent ambii părinți sau concomitent două persoane asigurate menționate la alin. (2). Fiecare asigurat beneficiază de dreptul la indemnizație/indemnizații pentru copilul/copiii de care îngrijește nemijlocit. Pentru unul și același copil se stabilește o singură indemnizație.

A reiterat că poziția Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, precum că ea nu întrunește calitatea de beneficiar pentru a i se acorda indemnizația lunară pentru creșterea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a

vârstei de trei ani, dat fiind faptul că la data depunerii cererii deja nu se mai afla în concediul pentru îngrijirea copiilor, este una eronată, lipsită de suport juridic probatoriu, or, conform art. 18 alin. (2) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004, de indemnizația lunară pentru creșterea copilului beneficiază, la cerere, opțional, unul dintre părinți, bunelul, bunica, o altă rudă care se ocupă nemijlocit de îngrijirea copilului, precum și tutorele, dacă sunt persoane asigurate și îndeplinesc condițiile de realizare a stagiului de cotizare prevăzute la art. 6 alin. (1), (2) sau (3), condiții pe care ea la cazul speței le întrunește.

Afară de aceasta, a declarat reclamanta că urmează Casa Națională de Asigurări Sociale pentru perioada refuzului de a-i acorda indemnizația lunară pentru creșterea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani, și anume 16 iunie 2016 – 01 septembrie 2017, să-i achite suma de 15.120 de lei, reieșind din formula: 540 de lei + 540 de lei = 1.080 de lei × 14 luni.

În contextul expus, a cerut Matcovschi Valeriana recunoașterea ca fiind ilegal și neîntemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, expus în scrisorile nr. Z-01/09-1919 din 29 martie 2017 și nr. M-961/17 din 24 iunie 2017, privind acordarea indemnizației lunare pentru creșterea copiilor gemeni XXXXX și XXXXX, a.n. XXXXX, până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani, începând cu 16 iunie 2016 până la 16 iunie 2019, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i acorde indemnizația lunară pentru creșterea copiilor gemeni XXXXX și XXXXX, a.n. XXXXX, până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani începând cu 16 iunie 2016 până la 16 iunie 2019, încasarea din contul pârâtei în beneficiul ei a sumei de 15.120 de lei cu titlu de indemnizație lunară pentru creșterea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani de la 16 iunie 2016 până la 01 septembrie 2017, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central, acțiunea a fost admisă, și s-a recunoscut ca fiind ilegal și neîntemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale și a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, expus în scrisorile nr. Z-01/09-1919 din 29 martie 2017 și nr. M-961/17 din 24 iunie 2017. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să acorde Valeriane Matcovschi indemnizația lunară pentru creșterea copiilor gemeni XXXXX și XXXXX, a.n. XXXXX, până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani, începând cu 16 iunie 2016 până la 16 iunie 2019. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Valeriane Matcovschi suma de 15.120 de lei cu titlu indemnizație pentru creșterea copiilor gemeni Arsenii Leon și Arsenii Loren, a.n. 16 iunie 2016, până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani, pentru perioada 16 iunie 2016 – 01 septembrie 2017.

Prin decizia din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

Ambele instanțe de judecată ierarhic inferioare și-au motivat soluțiile prin faptul că reclamanta Valeriana Matcovschi la data de XXXXX, odată cu nașterea copiilor gemeni XXXXX și XXXXX, în mod licit a dobândit dreptul social, prevăzut de Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, la plata indemnizației pentru îngrijirea copiilor până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani, iar prin neachitarea de către autoritatea publică – Casa Națională de Asigurări Sociale, a respectivei indemnizații, îi afectează dreptul de proprietate al reclamantei garantat atât de legea națională, cât și cea internațională.

Au concluzionat instanțele de judecată că la data depunerii cererii – 13 martie 2017, reclamanta Matcovschi Valeriana a întrunit toate condițiile prevăzute de Legea nr. 289 din 22 iulie 2004, pentru a beneficia de plata indemnizației pentru îngrijirea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani.

La data de 13 decembrie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În susținerea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Bălți a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

La data de 21 ianuarie 2019, în adresa Valeriane Matcovschi a fost expediată copia recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La data de 15 februarie 2019, Valeriana Matcovschi a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale sau după caz respingerea acestuia, cu menținerea deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, pe care le consideră legale și întemeiate, invocând că instanțele de judecată ierarhic inferioare au verificat minuțios toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a litigiului, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile și obiecțiile din referința depusă, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibil, din motiv că este depus cu omiterea termenului de declarare a recursului prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut de art. 434.

Conform art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Potrivit art. 434 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Se reține că termenul-limită de 2 luni prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, este un termen de decădere și nu poate fi restabilit prin prisma prevederilor art. 116 din Codul de procedură civilă.

Totodată, potrivit art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, decizia integrală se întocmește în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.

Instanța de recurs reține că potrivit informației de pe pagina web a Curții de Apel Bălți: www.cab.instante.justice.md, decizia din 13 septembrie 2018 a fost publicată la 21 septembrie 2018.

Subsidiar, din materialele dosarului rezultă că copia deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți, la 25 septembrie 2018, recepționată de către recurentă la 27 septembrie 2018 (f.d. 136-137).

Pe când cererea de recurs a fost depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale abia la 13 decembrie 2018 (f.d. 143-149), în afara termenului prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, adică peste 2 luni și 16 zile, acesta fiind unul de decădere și nesusceptibil restabilirii, ceea ce condiționează declararea recursului ca fiind inadmisibil, or, recurenta urma să prezinte recursul declarat împotriva deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, până la 28 noiembrie, inclusiv, de la data comunicării acesteia – 27 septembrie 2018.

Se reiterează că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea standardelor inserate în Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată, chiar și cu o singură zi, a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanțele de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Ponomaryov contra Ucrainei din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recurenta a depus cererea de recurs cu omiterea evidentă a termenului de declarare a recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că în temeiul art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. b), art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Matcovschi Valeriana împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea acordării indemnizației

lunare pentru creșterea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani și încasarea sumei cu titlu de indemnizație lunară pentru creșterea copiilor gemeni până la împlinirea acestora a vârstei de trei ani.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu